

إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ

أَلَّا تَعْلَمُوا عَلَيَّ وَأَتُونِي مُسْلِمِينَ

بسمه تعالی

بازارهای مالی و پولی بین الملل

(بورس خارجه)

مؤلف : مرتضی علی یگانه

انتشارات ارسطو

(چاپ و نشر ایران)

۱۳۹۶

سرشناسه : یگانه، مرتضی علی، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور : بازارهای مالی و پولی بین‌المللی (بورس خارجه)/ مولف
مرتضی علی یگانه.
مشخصات نشر : مشهد: ارسطو، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری : ۹۸ ص.: تصویر، جدول، نمودار.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۲-۱۷۵-۴
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
یادداشت : چاپ قبلی: نویسندگان پارس، ۱۳۹۶.
موضوع : بازار سرمایه
موضوع : Capital market
موضوع : بازار پول
موضوع : Money market
موضوع : بورس
موضوع : Stock exchanges
موضوع : بازار ارز
موضوع : Foreign exchange market
رده بندی کنگره : الف ۱۳۹۶ ب ۲ ای / HG۴۵۲۳
رده بندی دیویی : ۳۳۲/۰۴۱۵
شماره کتابشناسی ملی : ۴۸۲۰۴۵۳

نام کتاب : بازارهای مالی و پولی بین‌المللی (بورس خارجه)
مولف : مرتضی علی یگانه
ناشر : ارسطو
صفحه آرایی و تنظیم : پروانه مهاجر
طراح جلد : بهزاد نوری
تیراژ : ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ : اول - ۱۳۹۶
چاپ : مدیران
قیمت : ۸۰۰۰ تومان
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۲-۱۷۵-۴
تلفن های مرکز پخش : ۳۵۰۹۶۱۴۵ - ۳۵۰۹۶۱۴۶ - ۰۵۱
www.chaponashr.ir

انتشارات ارسطو

چاپ و نشر ایران

حضرت مولی الموالی علی عالی فرموده اند هر کس یک حرف به من بیاموزد مرا بنده خویش کرده است. با این احتساب طیّ سنوات عمر بسیاری عزیزان مرا مدیون و مرهون عنایات و الطاف خویش فرموده اند به طوری که ذکر نام و یاد ایشان کتابی جداگانه می طلبد. فی الجمله شایسته، پسندیده و بهترین شیوه سپاسگزاری را دستاویز و توّسل به این آیه شریفه دانستم:

رَبِّ اَرْحَمُهُمْ كَمَا رَبَّيْتَنِي صَغِيْرًا

رحمت و رحمانیت خداوند شامل حال ایشان باشد

فهرست عناوین مطالب

صفحه	عنوان
۱۱	سخن ناشر .....
۱۳	سخن مؤلف .....
۱۶	تاریخچه بورس .....
۱۶	علل پیدایش بورس و اوراق بهادار .....
۲۱	کارکرد های بورس .....
۲۱	کاهش سطح عمومی قیمت ها .....
۲۱	نقش بورس در امر بازرگانی .....
۲۱	تجهیز منابع مالی شرکت ها از طریق بورس .....
۲۲	ایجاد احساس مشارکت قاطبه افراد جامعه در فعالیتهای تولیدی و تجاری .....
۲۲	عملکرد بازار بورس به عنوان یک بازار کامل .....
۲۲	امکان تنبیه و تشویق مدیران براساس کارآمدی آنها و با استفاده از ساز و کار طبیعی تغییر قیمت ها .....
۲۳	ریسک و خطرات سرمایه گذاری در بورس .....
۲۳	خطر بازار .....
۲۳	خطر تجاری .....
۲۳	CFD .....
۲۳	انواع معاملات در بازار CFD .....
۲۴	ارز .....

۲۴	..... تاریخچه ارز
۲۶	..... نرخ ارز
۲۶	..... ارزشهای مورد معامله
۲۹	..... زمان مبادلات
۳۰	..... ویژگی و مزیت های بازار ارز
۳۳	..... شاخص
۳۴	..... شاخص های مهم تأثیر گذار بر بازار ارز
۳۷	..... DAX 500, CAC 40, NYSE, FTSE 100, BOLSA (MEXICO), NIKKEI 225
۳۸	..... اصطلاحات بازار ارز
۴۱	..... روش های تحلیل بازار ارز
۴۱	..... FUNDAMENTAL
۴۲	..... TECHNICAL ANALISIS
۴۳	..... تاریخ تکرار می شود
۴۴	..... ابزار تحلیل تکنیکال
۴۷	..... CHANEL
۴۸	..... SUPPORT
۴۸	..... RESISTANCE
۵۰	..... FIBONACCI
۵۱	..... PATTERN
۵۲	..... الگوی برگشت کلیدی
۵۳	..... TRIANGLE PATTERNS
۵۳	..... SYMMETRICAL TRIANGLES
۵۴	..... الگوی مستطیل
۵۵	..... INDICATORS

۵۷	..... جزئیات پلتفرم معاملاتی
۶۰	..... نحوه عکس گرفتن از نمودار
۶۱	..... کلیدهای میان بر
۶۶	..... مدیریت سرمایه و ریسک در بازار ارز
۶۹	..... هر کس از جای پای خویش بی خبر است؛ خواهد لغزید
۷۰	..... مهمات بازار ارز
۷۱	..... ترندنگاه
۷۱	..... R-S
۷۲	..... STOPLOSS
۷۲	..... EUR/GBP
۷۳	..... SWING
۷۴	..... روال سرمایه گذاری در بازار ارز
۷۵	..... یک روش معاملاتی مخصوص مبتدیان از معامله گرها در ابتدای سرمایه گذاری در بازار ارز
۷۷	..... استفتائات و فتاوی مراجع عظام تقلید
۸۱	..... بورس بین الملل چیست؟
۸۱	..... بازیگران بازار
۸۵	..... سئوالات متداول یا پرسش و پاسخهای تخصصی
۹۱	..... نمونه کار کردها
۹۷	..... منابع و پی نوشتها

سخن ناشر

نویسندهٔ این کتاب مرتضی علی یگانه متولد ۱۳۴۷/۶/۱ ساکن و مقیم شهر شیراز، بیش از سی سال در مشاغل گوناگون و با اجتماع تعامل داشته تا اینکه ده سال پیش بنا بر اقتضای جسمی و روحی حرفهٔ تحلیل گری بورس را به عنوان شغل مادام العمر برگزیده و حسب عادت آنقدر پافشاری و حوصله به خرج داده تا به راههای کسب سود با ریسک اصولی و معقول و منطقی از بازارهای مالی و پولی بین الملل دست یافته و اینک بسته های آموزشی کاربُردی را تهیه و به منظور یادگیری سریع، آسان و ارزان در قالب خودآموز عرضه نموده خواهان واقعی را تا مرحلهٔ دست یابی به پنج تا ده درصد سود خالص ماهیانهٔ دائمی از طریق ایمیل، تماس تلفنی یا ملاقات حضوری پشتیبانی می نماید.

سخن مؤلف

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي، وَ يَسِّرْ لِي أَمْرِي، وَ اخْلُ عُنُقَةَ مِنِّ لِسَانِي، يَفْقَهُوا قَوْلِي

در بازارهای آنلاین جهانی معاملات مارجینی انجام می‌گردد که به موازات سودهای چشمگیر، دارای ریسک هم هستند. بنابراین کسانی که روحیهٔ ریسک‌پذیری ندارند حتی علیرغم برخورداری از دانش کافی نمی‌توانند موفق باشند و لذا اکیداً به ایشان توصیه می‌شود سرمایه‌های خود را وارد این بازارها ننمایند چرا که راهی برای گریز از اثرات ریسک وجود ندارد و هیچ‌کسی قادر نیست درصد ریسک را به صفر برساند مگر در دو حالت: یا آنکه اصلاً پروژه‌ای را آغاز نکند یا پروژه به سلامت به پایان رسیده باشد!

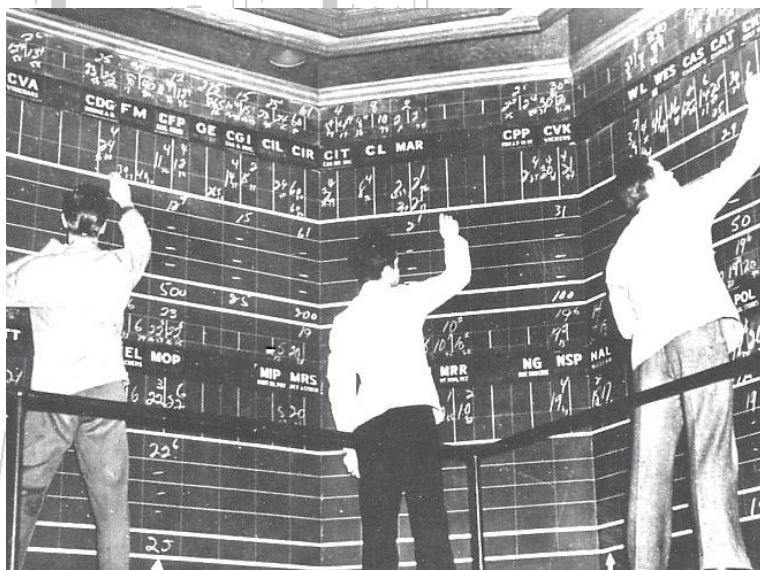
مطالعهٔ این کتاب برای کسانی که قصد دارند به طور حرفه‌ای به انجام معاملات آنلاین بورس پردازند و یا به آن علاقه مند هستند توصیه می‌گردد. امید آنکه موافق طبع همگان باشد.

مرتضی علی یگانه

شیراز

مرداد ماه ۱۳۹۶

واژه بورس از نام خانوادگی کسی به نام واندر بورس اخذ شده که اوایل قرن ۱۵ میلادی در شهر بروژ در بلژیک می زیسته و جماعت صرافان شهر مقابل خانه وی گرد آمده و به دادوستد کالا، پول و اوراق بهادار می پرداختند. بعدها به کلیه اماکنی که محل دادوستد پول، کالا و اسناد مالی و تجاری بود این نام اطلاق گردیده است. در فرهنگهای لغت، الفاظ مبادله و مکان مبادله و سیستم مبادله در مقابل کلمه بورس آمده است.

اصطلاح بورس برای اولین بار در اروپا به کار رفته و به نوعی بازار دادوستد و یا نوعی سیستم خرید و فروش گفته می‌شود که در آن اسناد و اوراق مالی، پولهای کشورهای مختلف، طلا و امثال آن مبادله می‌شوند. بورس به مفهوم عام شامل هر نوع مبادله، واسطه مبادله و یا بازار مبادله مانند بورس اوراق بهادار، بورس ارز، بورس اسناد، بورس طلا، بورس نفت، اتومبیل و مسکن می‌باشد.

بورس اوراق بهادار بازاری رسمی و متشکل است که در آن خرید و فروش سهام شرکت‌ها یا اوراق قرضه دولتی یا خصوصی تحت ضوابط معین انجام گرفته و مشخصه مهم آن حمایت قانونی از صاحبان پس اندازها یا سرمایه‌های راكد است. بورس مرجع رسمی و مطمئنی برای جذب سرمایه افراد و بخش‌های خصوصی به منظور تأمین مالی پروژه‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت می‌باشد.

در بازرگانی داخلی ایران به بازارهای اختصاصی کالاهای سرمایه‌ای، واسطه‌ای یا مصرفی که در یک محدوده جغرافیایی واقع گردیده و آن کالای خاص مانند بورس فرش در بازار تهران، بورس آهن و... را نفرت زیادی از عناصر عمده فروشی و خرده فروشی دارا هستند؛ بازارهای بورس گفته می‌شود.

تاریخچه بورس

علل پیدایش بورس و اوراق بهادار

پیدایش بورس در دنیا با دو پدیده شرکت‌های سهامی با مسئولیت محدود و شرکت‌های سهامی عام مرتبط است.

از قدیم الایام بازرگانان و تجار با ضرر و زیان و خطرات دیگر معاملاتی دست و پنجه نرم می‌کرده‌اند و همواره به دنبال شریکی بودند تا سود یا زیانهایشان را تقسیم نموده و

هر کس بنا به آورده نقدی در سود و زیان شریک شود. شکل تکامل یافته این فرآیند اما به صورت سهام عام بوده بدین معنی که سهام را به عموم مردم می فروختند و معاملات خود را با سرمایه‌های مردم انجام می دادند. اولین کمپانی که از این روش استفاده نموده و در تاریخ تجارت دنیا ثبت شده کمپانی هند شرقی بوده است ولی بعدها با گسترش مبادلات تجاری در اروپا و ارتباط هرچه بیشتر مردم و صاحبان سرمایه ها؛ مراکز مخصوصی تحت نام بازار سرمایه به وجود آمدند که سرمایه داران با متقاضیان استفاده از نقدینگی تماس پیدا کرده و به دادوستد می پرداختند و پس از سیر تکاملی و شیوه‌های نوین معاملاتی؛ به بازار بورس و اوراق بهادار مشهور گردید.

تشکیل اولین بورس و اوراق بهادار در سال ۱۴۶۰ میلادی روی داد. در این سال در شهر آنورس بلژیک که موقعیت تجاری قابل ملاحظه‌ای داشت نخستین بازار متشکل سرمایه به وجود آمد. رشد بورس سهام و جا افتادن آن در عملیات تجاری و اقتصادی با انقلاب صنعتی اروپا و شکوفائی اقتصادی تازه متحول شده آن قاره از کشاورزی به صنعتی همراه بوده است.

نکته مهم آنست که دقیقاً حین پا گرفتن بورس و جهش معاملات آن و پیش از آنکه امنیت سرمایه گذاری به خطر افتاده و موجباتی فراهم شود که صاحبان پس اندازهای کوچک، صنایع نوپای اروپا را از موهبت مشارکت خود محروم سازند؛ دولت‌های اروپائی نظیر آلمان، انگلیس و سوئیس، قوانین و مقرراتی ناظر بر فعالیت این نهاد وضع کردند تا از هرگونه تقلب و تزویر و پایمال شدن حقوق صاحبان سهام جلوگیری شود.

اولین بورس معتبر اوراق بهادار دنیا در اوایل قرن هفده در شهر آمستردام هلند تشکیل گردیده و کمپانی مشهور استعماری هند شرقی سهام خود را در آن مکان عرضه نمود. بورس آمستردام امروزه نیز یکی از منابع مهم تأمین سرمایه در سطح بین الملل است.

بورس اطریش در سال ۱۷۷۱ در وین افتتاح گردیده که عمدتاً به معاملات اوراق قرضه دولتی جهت تأمین مالی جنگ می‌پرداخت. این بورس در پایان قرن ۱۹ میلادی ۲۵۰۰ سهم را در تابلوی خود داشت و از مهمترین مراکز مالی اروپا به شمار می‌رفت.

معامله گران انگلستان نخست در قهوه خانه گرد هم می‌آمدند. ایشان برای نظم بخشیدن به معاملات خود در سال ۱۶۹۸ قهوه خانه نیوجاناتان را به بورس تبدیل نمودند. اما بورس معتبر لندن در سال ۱۸۰۱ میلادی با عضویت پانصد نفر و انتشار ۴۰۰۰ سهم ۵۰ پوندی به مبلغ ۲۰۰۰۰۰ پوند افتتاح و آغاز به کار نمود. از ابتدای تأسیس بورس لندن اوراق بهادار خارجی و داخلی مورد دادوستد قرار می‌گرفته و اکنون حدود ۲۵ میلیون نفر انگلیسی سهامدار بورس لندن می‌باشند.

بورس آمریکا در سال ۱۷۹۲ در خیابان وال استریت نیویورک در محوطه ای زیر سایه درخت نارون بزرگی تشکیل شده که بعدها به قهوه خانه‌ای در همان نزدیکی انتقال یافته و رفته رفته با اخذ مبالغی به عنوان ورودیه از دلالات و گسترش دیگر عملیات مالی تقویت شده و به مجتمع عظیمی مبدل گردیده و بالأخره بورس سهام نیویورک رسماً به ثبت رسید. در حال حاضر بورس نیویورک بزرگترین بازار سرمایه دنیاست که ۸۰ میلیون نفر از جمعیت آمریکا سهامدار آن بوده و تعداد کارگزاران نیز به چندین هزار شخص حقیقی و حقوقی بالغ می‌گردد.

در سال ۱۳۱۵ شمسی دو کارشناس هلندی و بلژیکی به منظور بررسی و اقدام در مورد تهیه و تنظیم آئین نامه و مقررات قانونی ناظر بر فعالیت بورس به ایران آمدند اما مطالعات این دو نفر با آغاز جنگ جهانی دوم متوقف گردید. مجدداً در سال ۱۳۳۳ مأموریت تشکیل بورس به اتاق بازرگانی و صنایع و معادن، بانک مرکزی و وزارت بازرگانی وقت محول شد. این گروه پس از دوازده سال تحقیق و بررسی در سال ۱۳۴۵ قانون و مقررات تشکیل بورس و اوراق بهادار تهران را تعیین و لایحه تنظیمی را به مجلس شورای ملی

ارسال داشتند که این لایحه در اردیبهشت ۱۳۴۵ به تصویب رسید. با ورود سهام بانک صنعت و معدن و نفت پارس در بهمن ماه ۱۳۴۶ فعالیت بورس تهران آغاز گردید. متعاقب آن اوراق قرضه دولتی، اسناد خزانه، اوراق قرضه سازمان گسترش مالکیت صنعتی و اوراق قرضه حسن آباد به بورس راه یافتند. تعداد شرکت ها، بانک ها و شرکت های بیمه پذیرفته شده در بورس طی ۱۱ سال فعالیت از ۶ بنگاه اقتصادی با سرمایه ۶/۲ میلیارد ریال به ۱۰۵ بنگاه با سرمایه ای بالغ بر ۲۳۰ میلیارد ریال و همچنین ارزش مبادلات از ۱۵ میلیون ریال به بیش از ۱۵۰ میلیارد ریال در سال ۱۳۵۷ افزایش یافت.

در سالهای پس از پیروزی انقلاب اسلامی و با تحولات پیش آمده؛ تعداد شرکت های پذیرفته شده در بورس از ۱۰۵ شرکت در سال ۱۳۵۷ به ۵۶ شرکت کاهش و این دوره رکود بورس تا سال ۱۳۶۷ ادامه یافت.

از سال ۱۳۶۸ و در چارچوب برنامه پنج ساله اول توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و تجدید فعالیت بورس به عنوان پیش زمینه اجرای خصوصی سازی؛ جذب و گردآوری پس اندازها و هدایت آن در جهت سرمایه گذاری آغاز گردید. طی سالهای پس از تجدید حیات بورس تاکنون فعالیت بورس فراز و نشیب های متعددی از جمله رکود سالهای ۱۳۷۱ تا ۱۳۷۳ و ۱۳۷۵ تا ۱۳۷۸ و افت و خیزهای مقطعی ناشی از بحران سیاسی مربوط به جنگ های افغانستان و عراق را تجربه کرده است.

از اوایل سال ۱۳۷۶ دور تازه ای از فعالیت بورس و اوراق بهادار تهران آغاز و اقدامات انجام شده در راستای بازسازی ساختار سازمانی و مدیریتی، به کارگیری نوآوری های فنی و تخصصی، اصلاح روشهای مقرراتی و نظارتی، فراهم آوردن زمینه ارتقای کارائی و اصلاح کارکرد بازار و کوشش برای هماهنگ سازی سیاست گذاریها با نیازهای واقعی بازار سرمایه در مرکز توجهات و برنامه های سازمان بورس و اوراق بهادار قرار داشته است.

پس از ۴۰ سال در آذر ماه ۱۳۸۴ گام بلند اصلاح قانون بورس و اوراق بهادار با تصویب قانون جدید بازار اوراق بهادار در مجلس شورای اسلامی برداشته شد.

قوانین اخیر بازار نسبت به قوانین پیشین دارای نقاط قوت بسیاری از جمله تفکیک مقام عملیات از نظارت، سامان دهی بازار اولیه، ایجاد تنوع در بازارهای مالی و نظارت قانونمند بر ارکان و نهادهای فعال بازار سرمایه بوده است. علی‌ای حال گرایش سیاست‌گذارهای کلان اقتصادی به استفاده از ساز و کار بورس؛ افزایش چشمگیر شمار شرکت‌ها و نیز افزایش حجم معاملات بورس تهران را در پی داشته که بر همین منوال از سال ۱۳۶۷ تا به امروز تعداد بنگاههای اقتصادی پذیرفته شده در تابلوهای بورس از ۵۶ شرکت به بیش از ۴۰۰ شرکت و ارزش بازار بورس و اوراق بهادار تهران به ۶۵ میلیارد دلار افزایش یافته و شعبات متعدد بورس در چندین استان کشور تأسیس گردیده است.

سیستم مالی اقتصادی هر کشوری تأمین‌کننده منابع مالی و فعالیتهای حقیقی اقتصادی محسوب گردیده و به دو بخش تقسیم می‌شود. بازار پولی که عمدتاً نظام بانکی کشور آن را اداره می‌کند و اهم کارکرد آن تأمین اعتبارات کوتاه‌مدت است و بازار سرمایه که کارکرد اصلی آن تأمین مالی بلندمدت مورد نیاز فعالیتهای تولیدی و خدماتی مولد است.

بورس نهاد سازمان یافته‌ایست که از جمله نهادهای عمده و اساسی در بازار سرمایه محسوب و در کنار دیگر مؤسسه‌ها و سازمانها وظایف چندگانه‌ای را بر عهده دارد. کارکردهای اساسی بورس مدیریت انتقال ریسک و توزیع آن، شفافیت اطلاعات، کشف قیمت، ایجاد بازار رقابتی و مهم‌تر از همه جمع‌آوری سرمایه و پس‌اندازهای کوچک برای تأمین سرمایه مورد نیاز فعالیتهای اقتصادی است.